

anyagok, színezések lehetséges kombinációit. A hagyományos értelemben vett fotókon túl a szerző nagy súlyt fektetett a festés és a fényképezés keverésének, a fényképek különböző technikájú színezésének, kifestésének bemutatására is.

A könyvet Eifert „jegyzetei”, pályatársai képeiről szóló rövid, irodalmi igényű írásai zárják, többek között Jung Zseni, Baricz Kati, Csíkvári Péter képeiről olvashatunk szép gondolatokat.

A kötet legnagyobb értéke azonban mindezeket túl képi anyagában rejlik. A szerző saját fotói közül is számosat bemutat illusztrációként, ám ezeken túl nagyon sok kortárs és régebbi művész csodálatos fekete-fehér és színes képével igyekszik tágitani azt a horizontot, amelyben az aktfotográfiáról gondolkodni lehet és érdemes. A 90 művésztől válogatott anyag elsősorban a művészi megformálás különböző útjait, az akton keresztül elmondható gondolatok változatoságát mutatja be. Igaz, a könyv fontos tanulsága – ezt a szerző többször is elmondja a kötetben –, hogy nagyon pontos receptet nem lehet adni arra nézvést, mitől, miért lesz kiváló és híres egy aktkép. Ám az már jól körülhatárolható, hogy mi az, ami a kép esztétikai értékét leronthatja, s ennek tudása már egy lépéssel közelebb visz minket a könyvből kiváló alapszándékhoz, hogy jobban megértsük és kritiku-

sabb szemmel ítéljük meg vizuális környezetünket. Ahogyan a szerző fogalmaz: a könyv „leginkább arra jó, hogy a sokáig tabuként kezelt téma iránti előítéleteinkből, fenntartásainkból valamit lefaragjon, műveltségünket gyarapítsa, hogy hozzáértőbben és nagyobb tisztelettel fordulhassunk a fotóművészet e gyönyörű műfaja – az aktfotográfia – felé”.

THIMÁR ATTILA

(*Dialog Campus Kiadó, Budapest–Pécs, 2007, 160 oldal, 6980 Ft*)

FUTAKI ATTILA – NIKOLÉNYI GERGELY: *Spirál*

Futaki Attila és Nikolényi Gergely első ránézésre nagyon gusztusos és csábító képregény-kötete némiképp csalódást kelt. Kivéve akkor, ha képzőművészeti albumként szemléljük, mert ez esetben már jóval könnyebb az elismerés hangján szólni; igaz, így a szövegek jelenléte végképp nem indokolt. Futaki aprólékosan kidolgozott, a szürkés árnyalatok ellenére is robbanékony, eleven színhatású, impulzív akvarellképei a bátor stílusremtő szándék és a fegyelmezetten végigvitt koncepció szerencsés találkozásáról árulkodnak. A képkockákon nagy műgonddal látványra rajzolt

hangulat – egzisztencialista bűnügyi noir homályába ködlő cyberpunk időtlenség és kiábrándultság – rögtön az események sodrásába rántathatna bennünket.

Csak hogy ez a történet-spirál sajnos indokolatlanul túlcsavardik, így a kezdeti felfokozott érdeklődés egyre inkább kénytelen csupán a képekre irányulni, s azok nem is okoznak csalódást. A *Spirál*-ban összetett és mély értelmű elbeszélés helyett fárasztó és öncélú szövegtörmelékek közé téved a kitartó olvasó-szemlélő. Van egy hősünk, aki töredékes emlékeivel és bénító szorongásaival viaskodik, és közben rezignáltan filozofál, keresi a kiutat, önmagát. Ennyit teljes biztonsággal elmondhatunk a sztorit illetően, persze ebből még – bármilyen elcsépelet és unalomig ismert az efféle „a főhős elveszett identitása nyomába ered, és a bűn világa szippantja magába” szűzsé – akár ki is kerekedhetne valami emlékezetes történet, egy sötét budapesti skizo. Sajnos nem ez történik. Ráadásul még a stílusregiszterek terén sem érezni a szöveg átgondoltságát. A bombasztikus konyhafilozófiai eszmefuttatásokat olykor harapószellemesnek szánt párbeszéddekkel keveri a szövegíró, a fennköltség rendre súlytalan trágársággal vegyül. Futaki képei megérdemelték

volna, hogy egy végiggondolt történet alkotóelemeiként illeszkedjenek egymáshoz, hogy főhősünk világának és tudatának szétesése ne robbantsa szilánkokra magát az elbeszélést.

Dramaturgia és feszes történetvezetés hiányában a szöveg olyan alibivé sekélyesedik a *Spirál* lapjain, *amibez képeket* vagyunk kénytelenek dicsérni Futaki Attila lenyűgöző stílusbravúrait és hangulatteremtő erejét. Futaki képei ráadásul tényleg nagyon sok mindenre képesek, többek között egy igen egyedi hangulatú, mégis általános érvényű városi (budapesti) képeskönyv lapjaira is rácsodálkozhatunk. A *Spirál* képanyaga olyan hangulatjelentés, amely a fontoskodó konkretizálást, aktualizálást mellőzve is képes valami igazán érvényeset közölni napjaink urbanus életvilágáról: lírai pillanattelvételek egy szinte átlagos budapesti pokoljárásról.

Nem minden tanulság nélküli tehát kézbe venni a legújabb magyar képregényt. A megjelenés, a csomagolás elsőrendű. Érezni a szándékot, hogy a mű nem csupán két alkotó belépője kíván lenni, hanem példaadó munka is minőség és igényesség tekintetében. Futaki vizuális teljesítménye ezen elvárásoknak maradéktalanul megfelel.

Hogy a *Spirál* feltehetően mégsem válik mérföldkővé a magyar képregény-szcéna fejlődéstörténetében, az leginkább a elbeszélői, történetformálói kudarc rovására írható, melyet a mégoly emlékezetes ké-

pek sem tudnak meg nem törté-
té tenni.

P. SZATHMÁRY ISTVÁN

(*Magvető Kiadó, Budapest, 2008,*
80 oldal, 2490 Ft)